

[Uz Sākumlapu](#) > 3 - Manas tiesības tiesā

3 - Manas tiesības tiesā

Kurā tiesā notiks lietas izskatīšana?

- Policijas tiesa izskata mazāk svarīgas lietas (nelielus likumpārkāpumus, par kuriem piemēro naudas sodu EUR 1 līdz 25 apmērā, (Lauku kodeksa pārkāpumi u.c.) un jebkāda veida Ceļu kodeksa pārkāpumus (negadījumi ar letālu iznākumu u.c.)).
- Krimināltiesā izskata kriminālpārkāpumus un mazāk smagus noziegumus, kas kvalificēti kā sīki noziedzīgi nodarījumi (noziedzīgi nodarījumi, kuriem uzreiz var piemērot atbildību mīkstinošus apstākļus).
- Zvērināto tiesā izskata visnopietnākos noziegumus (kuriem nevar vai nevēlas piemērot atbildību mīkstinošus apstākļus).

Vai tiesas prāva būs atvērta?

Principā tiesas prāva ir atvērta un notiek visām personām (garāmgājējam, žurnālistam) pieejamā zālē, izņemot ja pastāv draudi drošībai.

Ja jūs tiesā par seksuāla rakstura pārkāpumu (izvarošana u.tml.), jūs varat pieprasīt tiesai noteikt slēgtu tiesas sēdi, t.i., atļaut tikai tādu personu klātbūtni tiesas zālē, kuras ir iesaistītas prāvā.

Ja ir jāizlemj jautājums par tāda likumpārkāpēja ievietošanu psihiatriskajā slimībā, kas nevar atbildēt par savu rīcību nopietnu psihiskās veselības traucējumu dēļ, var pieprasīt slēgtu tiesas sēdi, pret kuru var iebilst valsts prokuratūra.

Kas izskatīs lietu?

Profesionālie tiesneši to izskatīs policijas tiesā vai krimināltiesā. Savukārt zvērināto tiesā lēmumu par apsūdzētā vainu pieņem 12 zvērinātie. Pēc tam viņi kopā ar trīs tiesnešiem lemj par piemērojamo sodu.

Vai tiesas prāvas laikā var mainīt apsūdzības punktus?

Valsts prokuratūras dienests un tiesnesis var izmantot dažādas pieejas izvērīto apsūdzību izskatīšanai. Piemēram, ja esat sabojājis automašīnas stiklu, valsts prokuratūras dienests var apsūdzēt jūs zādzības mēģinājumā, lai gan patiesībā jūsu mērķis bija tikai to izsist. Tiesa to var kvalificēt citādi un uzskatīt, ka jūsu mērķis bija nodarīt bojājumu. Tomēr tās pienākums ir brīdināt jūs, lai jūs varētu aizstāvēties atbilstoši jaunajam apsūdzības veidam.

Kas notiks, ja atzīšu savu vainu visos vai atsevišķos apsūdzības punktos tiesas prāvas laikā?

Sods automātiski netiks samazināts.

Kādas ir manas tiesības tiesas prāvas laikā?

Vai man jāpiedalās tiesas prāvā? Vai mana klātbūtne ir nepieciešama visas tiesas prāvas laikā?

Jūs jebkurā brīdī var pārstāvēt advokāts. Tas nav attiecināms uz gadījumu, kad jums būs personīgi jāstājas tiesas priekšā, ja tiesa būs pieņēmusi rīkojumu, saskaņā ar kuru jums jāpiedalās tiesas sēdē.

Vai lietas izskatīšana var notikt bez manas klātbūtnes?

Ja nepiedalāties lietas izskatīšanā vai arī jūs nepārstāv advokāts, lai atbildētu uz apsūdzībām, tiesas prāva notiks bez jūsu klātbūtnes un lēmums tiks pieņemts aizmuguriski.

Ja es dzīvoju citā dalībvalstī, vai varu piedalīties tiesas prāvā ar videokonferences starpniecību?

Nē.

Vai varu lūgt tulka palīdzību, ja nesaprotu valodu, kurā runā tiesnesis?

Jā.

Vai man ir jānolīgst advokāts?

Nē, izņemot, ja stājaties zvērināto tiesas priekšā.

Vai man tiks norīkots advokāts?

[informatīvo faktu lapu Nr. 1](#)

Vai es varu mainīt advokātu?

Jā, arī nenorādot pamatojumu.

Vai man ir tiesības izteikties tiesas prāvas laikā?

Jā.

Vai man ir jārunā tiesas prāvas laikā?

Tas nav obligāti.

Kas notiks, ja tiesas prāvas laikā neteikšu patiesību?

Jums ir tiesības neinkriminēt sevi un izvēlēties aizsardzības stratēģiju pēc saviem ieskatiem. Tas ietver arī tiesības klusēt.

Kādas ir manas tiesības attiecībā uz pierādījumiem, kas savākti pret mani?

Vai es drīkstu apstrīdēt pret mani savāktos pierādījumus?

Jā.

Kā?

Tiesas sēdes laikā pieprasot tiesnesim veikt citas izmeklēšanas.

Kāpēc?

Lai pierādītu apsūdzības neiespējamību.

Kādus pierādījumus varu iesniegt sev par labu?

Jebkāda veida dokumentu, pieprasījumu veikt atkārtotu ekspertīzi, uzklaut jaunu liecinieku u.tml.

Vai drīkstu izmantot privātdetektīva pakalpojumus, lai iegūtu pierādījumus savā labā?

Jā.

Vai šādi pierādījumi ir pieļaujami?

Jā.

Vai varu lūgt lieciniekus izteikties man par labu?

Jā.

Vai es vai mans advokāts drīkstam uzdot jautājumus citiem lieciniekiem?

Jā, ar policijas vai tiesneša starpniecību.

Vai es vai mans advokāts drīkstam apstrīdēt liecinieku teikto?

Jā.

Vai tiks ņemta vērā informācija par manu iepriekšējo sodāmību?

Jā.

- Kāda veida informācija?

Iepriekš piespriestie sodi.

- Kādos nosacījumos? Kurā posmā?

Tie ļauj dubultot maksimālā soda griestus un var apgrūtināt labvēlīgu pasākumu noteikšanu.

- Vai var tikt ņemti vērā iepriekš piespriestie sodi citā dalībvalstī?

Jā, informācija par tiem var tikt nosūtīta tiesnesim.

Kas notiks tiesas prāvas beigās?

Kādi ir iespējamie tiesas prāvas iznākumi?

- Apsūdzību nepieņem, ja nav ievērots kāds būtisks noteikums. Tomēr pastāv iespēja, ka tiks ierosināta jauna lieta.
- Jūs attaisno, ja nav savākts pietiekami daudz pierādījumu, lai nešaubīgi pierādītu jūsu vainu.
- Notiesāšana.

Notiesāšanas gadījumā tiesnesim ir iespēja izvēlēties vienu no 5 soda veidiem atkarībā no noziedzīgā nodarījuma veida un jūsu iepriekšējās sodāmības:

- brīvības atņemšana,
- darbs: viena gada laikā veikt neatalgotu darbu kopienas labā brīvības atņemšanas vai naudas soda vietā,
- naudas sods,
- spriedums ar nosacītu soda izpildi vai no nosacīta soda izrietošas vai neizrietošas apsūdzības atcelšana (vairs neizdarīt pārkāpumus, iziet apmācību, vairs neapmeklēt noteiktas vietas u.tml.) vienu līdz piecus gadus,
- vienkārša vainas pasludināšana.

Kāda ir cietušā loma tiesas prāvas laikā?

Cietušais var izteikties par faktiem, kas attiecas uz viņu, un pieprasīt naudas kompensāciju.

Kā?

Mutiski vai iesniedzot rakstisku pieprasījumu.

Kurā posmā?

Tiesas sēdes laikā, uzreiz pēc tam, kad jūs ir nopratinājis tiesnesis.

Vairāk informācijas skat. informatīvajās lapas par [cietušo tiesībām](#).

Saites

[Tiesu adreses](#)

[Tieslietu ministrijas tīmekļa vietne](#)

[Cietumu adreses](#)

■ Lapa atjaunināta: 14/09/2017

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.